

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

21. september 1999 *

I sag C-392/96,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent Richard B. Wainwright, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Irland ved Chief State Solicitor Michael A. Buckley, som befuldmægtiget, bistået af Philip O'Sullivan, SC, og Niamh Hyland, BL, og med valgt adresse i Luxembourg på Irlands Ambassade, 28, route d'Arlon,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Irland har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40), og navnlig dettes artikel 12, samt i henhold til EF-traktaten, idet

* Processprog: engelsk.

det ikke har vedtaget alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en korrekt gennemførelse af direktivet,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet, og dommerne J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, D.A.O. Edward og L. Sevón (refererende dommer),

generaladvokat: A. La Pergola

justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 24. september 1998, hvor Kommissionen var repræsenteret af Richard B. Wainwright og den irske regering af James Connolly, SC, og Niamh Hyland,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. december 1998,

afsagt følgende

I - 5930

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 5. december 1996 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Irland har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40, herefter »direktivet«), og navnlig dettes artikel 12, samt i henhold til EF-traktaten, idet det ikke har vedtaget alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en korrekt gennemførelse af direktivet.
- 2 Kommissionen gør gældende, at Irland ikke korrekt har gennemført direktivets artikel 4, stk. 2, og bilag II, punkt 1, litra b) og d), og punkt 2, litra a), samt dets artikel 2, stk. 3, og artikel 5 og 7.
- 3 I direktivets artikel 2, stk. 1, nævnes de typer projekter, der skal gøres til genstand for vurdering:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse.

Disse projekter er defineret i artikel 4.«
- 4 Visse projekter skal altid vurderes. Direktivets bilag I indeholder en beskrivelse af dem.

- 5 Direktivets artikel 4, stk. 2, indeholder vedrørende de øvrige typer projekter følgende bestemmelser:

»Projekter, der henhører under de i bilag II anførte grupper, vurderes i henhold til artikel 5 til 10, når medlemsstaterne finder, at det er påkrævet på grund af projekternes karakter.

Med henblik herpå kan medlemsstaterne navnlig udpege visse typer projekter, der skal vurderes, eller fastsætte kriterier og/eller grænseværdier for at afgøre, hvilke af projekterne henhørende under de i bilag II anførte kategorier der skal vurderes i henhold til artikel 5 til 10.«

- 6 Bilag II opregner forskellige projekter, herunder:

»1. Landbrug

...

b) projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed

...

d) nytilplantning af skov, hvis en sådan indebærer risiko for negative økologiske forandringer, samt rydning med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse

...

2. Udvindingsindustrier

a) tørvegravning

...«

7 Direktivets artikel 2, stk. 3, indeholder følgende bestemmelse:

»Medlemsstaterne kan i undtagelsestilfælde fritage et konkret projekt helt eller delvist fra de i dette direktiv fastsatte bestemmelser.

Medlemsstaterne skal i så fald

a) undersøge, om der kan foretages en anden form for vurdering, og om der er grund til at stille de gennem en sådan vurdering indhentede oplysninger til rådighed for offentligheden

- b) stille oplysninger vedrørende en sådan undtagelse og grundene til, at den er blevet indrømmet til rådighed for de berørte dele af offentligheden
- c) forud for tilladelsen underrette Kommissionen om begrundelsen for den indrømmede undtagelse samt give den de oplysninger, som de måtte stille til rådighed for deres egne statsborgere.

Kommissionen fremsender straks de modtagne dokumenter til de øvrige medlemsstater.

Kommissionen underretter hvert år Rådet om anvendelsen af dette stykke.«

- 8 Direktivets artikel 3 bestemmer, at vurderingen af indvirkningen på miljøet skal bestå i at påvise, beskrive og vurdere de direkte og indirekte virkninger af et projekt på mennesker, fauna og flora, jordbund, vand, luft, klima og landskab, samt på materielle goder og kulturarv.
- 9 Direktivets artikel 5 indeholder følgende bestemmelse:

»1. For så vidt angår projekter, hvis indvirkning på miljøet i henhold til artikel 4 skal vurderes i overensstemmelse med artikel 5 til 10, træffer medlemsstaterne de

nødvendige foranstaltninger til at sikre, at bygherren på passende vis giver de i bilag III omhandlede oplysninger, når

- a) medlemsstaterne er af den opfattelse at oplysningerne er relevante på et givet stadium i godkendelsesproceduren og for så vidt angår de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller projekttype og på det miljø, som måtte blive berørt, og
- b) medlemsstaterne finder, at det i betragtning af bl.a. den nuværende viden og de kendte vurderingsmetoder med rimelighed kan forlanges, at bygherren indsamler oplysninger.

2. De oplysninger, som bygherren skal give i henhold til stk. 1, skal mindst omfatte

- en beskrivelse af projektet med oplysninger om placering, art og dimensioner
- en beskrivelse af påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere betydelige skadelige virkninger
- de data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentlige virkninger, projektet vil kunne få for miljøet

— et ikke-teknisk resumé af de i første til tredje led omhandlede oplysninger.

3. Når medlemsstaterne finder det nødvendigt, sørger de for, at myndigheder, som er i besiddelse af relevante oplysninger, stiller disse til rådighed for bygherren.«

10 Direktivets artikel 7 indeholder følgende bestemmelse:

»Såfremt en medlemsstat konstaterer, at et projekt vil kunne få betydelig indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat, eller hvis en medlemsstat, der vil kunne berøres i betydelig grad, anmoder derom, fremsender den medlemsstat, på hvis område det er foreslået at udføre projektet, de oplysninger, der er indhentet i henhold til artikel 5, til den anden medlemsstat, samtidig med at den gør dem tilgængelige for sine egne statsborgere. Disse oplysninger ligger til grund for en nødvendig høring inden for rammerne af de to medlemsstaters bilaterale forbindelser på grundlag af gensidighed og ligestilling.«

11 Efter direktivets artikel 12, stk. 1, skulle medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme direktivet inden tre år fra dets meddelelse. Direktivet blev meddelt den 3. juli 1985, og denne frist udløb således den 3. juli 1988.

12 Den 13. oktober 1989 afsendte Kommissionen, der var af den opfattelse, at Irland ikke havde gennemført direktivet korrekt, en første åbningsskrivelse, hvori den kritiserede den utilstrækkelige gennemførelse af direktivets artikel 2 og 4 i forhold til de i direktivets bilag I og II nævnte projekter, samt den manglende gennemførelse af artikel 5-9.

- 13 Irland besvarede denne åbningsskrivelse med fremsendelsen af to lovtekster:
 - S.I. nr. 349/1989, European Communities (Environmental Impact Assessment) Regulations (herefter »S.I. nr. 349«), og
 - S.I. nr. 25/1990, Local Government (Planning and Development) Regulations (herefter »S.I. nr. 25«).
- 14 Kommissionen fandt imidlertid fortsat, at de nye regler ikke gav sikkerhed for en korrekt gennemførelse af direktivet og tilstillede derfor den 7. november 1991 Irland endnu en åbningsskrivelse.
- 15 Ved skrivelse af 12. maj 1992 svarede Irland, at direktivets bestemmelser i praksis blev fulgt.
- 16 Kommissionen var ikke tilfreds med dette svar og tilstillede derfor den 28. april 1993 Irland en begrundet udtalelse, hvori den navnlig kritiserede, at Irland
 - ikke korrekt havde gennemført direktivets artikel 4, stk. 2, samt dets bilag II
 - ikke korrekt havde fastlagt de i direktivets artikel 2, stk. 3, nævnte undtagelser

— ikke forskriftsmæssigt havde fastlagt de oplysninger, som bygherren skal give i henhold til direktivets artikel 5

— ikke forskriftsmæssigt havde fastlagt, hvilke oplysninger der skal gives de øvrige medlemsstater i henhold til direktivets artikel 7.

17 Ved skrivelse af 20. august 1993 imødegik Irland visse af Kommissionens klagepunkter. Det fremsendte derefter ved skrivelse af 7. december 1994 Local Government (Planning og Development) Regulations 1994 og endelig ved skrivelse af 7. maj 1996 S.I. nr. 101/1996, European Communities (Environmental Impact Assessment) (Amendment) Regulations 1996 (herefter »S.I. nr. 101«).

18 Der har i øvrigt flere gange efter fremsendelsen af den begrundede udtalelse fundet en brevveksling sted angående klager vedrørende kategorier af projekter, der er omhandlet i nærværende sag, nemlig klage nr. P 95/4724 bl.a. vedrørende nyplantning af skov på Pettigo-plateauet og klage nr. P 95/4219 vedrørende tørvegravning navnlig i Clonfinane Bog.

Tilsidesættelse af direktivets artikel 4, stk. 2, og bilag II, punkt 1, litra b) og d), og punkt 2, litra a)

19 Kommissionen har kritiseret Irland for at have gennemført direktivets artikel 4, stk. 2, dårligt ved at fastsætte absolutte grænseværdier for de kategorier projekter, der er nævnt i bilag II, punkt 1, litra b) (inddragning af uopdyrket land eller delvis af naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed) og litra d) (nyplantning af skov/rydning), og punkt 2, litra a) (tørvegravning). Grænseværdiernes absolutte karakter gør det ikke muligt at sikre, at ethvert projekt, der kan have større indvirkning på miljøet, underkastes en undersøgelse af indvirkningen, eftersom det, blot det ikke når op på grænseværdien, ikke underkastes en vurdering af indvirkningen, uanset de egenskaber det i øvrigt har. Efter direktivets artikel 4, stk. 2, skal der imidlertid lægges vægt på samtlige

karakteristiske egenskaber ved et projekt og ikke blot på dets størrelse eller kapacitet. Desuden nævnes også i artikel 2, stk. 1, et projekts art og placering som forhold af betydning for vurderingen af en eventuel væsentlig indvirkning på miljøet. Denne analyse er efter Kommissionens opfattelse i overensstemmelse med Domstolens dom af 2. maj 1996 i sag C-133/94, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 2323, og af 24. oktober 1996 i sag C-72/95, Kraaijeveld m.fl., Sml. I, s. 5403.

- 20 Ifølge Kommissionen kan projekter, selv om de ikke kommer op på de fastsatte grænseværdier, dog have væsentlige indvirkninger på miljøet. To faktorer får betydning i denne forbindelse.
- 21 Den første faktor er, at nogle særligt følsomme eller værdifulde lokaliteter kan forringes ved projekter, der ikke når op på de fastsatte grænseværdier. Således forholder det sig med områder, der er blevet anerkendt som værdifulde og vigtige for naturbeskyttelse, samt områder, der har en særlig arkæologisk eller geomorfologisk interesse.
- 22 Den anden faktor er, at lovgivningen ikke tager hensyn til projekternes kumulative virkning. Derfor kan flere forskellige projekter, hvoraf ingen kommer op på den fastsatte grænseværdi, og som derfor ikke kræver nogen vurdering af indvirkningen, tilsammen have væsentlig indvirkning på miljøet.
- 23 Det er Kommissionens opfattelse, at en fastlæggelse af absolutte grænseværdier for de kategorier projekter, der nævnes i direktivets bilag II, punkt 1, litra b) (inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugs-virksomhed), og litra d) (nyplantning af skov/rydning), og punkt 2, litra a) (tørvegravning), udgør en tilsidesættelse af direktivets artikel 4, stk. 2, fordi en af eller begge disse faktorer spiller ind. Kommissionen har nævnt flere forskellige eksempler på projekter, der kan have eller har haft væsentlig indvirkning på miljøet, men som ikke har været genstand for en vurdering af indvirkningen på grund af de absolutte grænseværdier.

- 24 Hvad angår de i direktivets bilag II, punkt 1, litra b), nævnte projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed har Kommissionen kritiseret grænseværdien på 100 ha i artikel 24 i S.I. nr. 349 og i afsnit 1 (a) i del II i bilag I hertil, sammenholdt med andre bestemmelser i den irske lov til gennemførelse af direktivet. Den har i den forbindelse fastslået, at 60 000 ha delvise naturområder i det vestlige Irland er blevet inddraget til intensiv græsning for får og er udsat for alvorlig forringelse. Ifølge Kommissionen skulle forøgelsen af fårebestandene have været undersøgt for så vidt angår indvirkningen, idet driftens intensive karakter kan fastlægges på grundlag af et kriterium vedrørende bestandbelastning pr. ha. I øvrigt er udtrykket »projekt« defineret vidt i direktivet, hvorfor det også omfatter »indgreb« i et åbent terræn som et græsningsareal for får. Et projekt af denne type har væsentlige virkninger for miljøet, da det indebærer en forringelse af uopdyrket land eller delvise naturområder som følge af en overdreven udnyttelse af græsbevoksningen, der fører til jordbundsforringelse og erosion.
- 25 For så vidt angår nyplantning af skov som omhandlet i direktivets bilag II, punkt 1, litra d), har Kommissionen navnlig kritiseret den grænseværdi på 70 ha, der er indført ved S.I. nr. 101. Ifølge denne bestemmelse skal der kun ske en vurdering af indvirkningen ved nyplantning af skov, når det pågældende område enten for sig eller sammen med et andet tilstødende område, der er blevet tilplantet af eller på vegne af ansøgeren i de tre foregående år, udgør et samlet tilplantet areal på over 70 ha.
- 26 Kommissionen har fremhævet, at projekter vedrørende nyplantning kan have væsentlig indvirkning på miljøet, også når der er tale om arealer på under 70 ha.
- 27 Den har i den forbindelse omtalt den forsyning og atrofiering af vandområder, som forårsages af nytplantning af skov. Den har henvist til rapporten *The trophic status of Lough Conn, An investigation into the causes of recent accelerated eutrophication* (McGarrigle and others on behalf of the Lough Conn Committee, published by Mayo County Council in association with Environmental Protection Agency, Central Fisheries Board, North Western Fisheries Board, Teagasc, Board na Mona, Department of Agriculture and Department of Marine, December 1993) samt til rapporten *A Study of the Effects of Stream*

Hydrology and Water Quality in Forested Catchments on Fish and Invertebrates
(kendt som »Aquafor report«).

- 28 Kommissionen har endvidere nævnt, at der ikke i den irske lovgivning tages hensyn til den væsentlige indvirkning, som projekter vedrørende nyplantning af skov kan have på områder med aktive højmoser. Men nytilplantning af skov ændrer gennem den jordbehandling, afvanding, gødskning og indgribende ændring af vegetationen, den medfører, tørvemosers økosystem så afgørende, at den faktisk fører til dets ødelæggelse. Kommissionen har herved påberåbt sig værket *Birds, bogs and forestry, The peatlands of Caithness and Sutherland* (Strout, Reeds and others, Nature Conservancy Council, UK), der analyserer virkningerne af nytilplantning på højmoser.
- 29 Kommissionen har som et eksempel nævnt den nytilplantning af skov, der har fundet sted på Dunragh Loughs og Pettigo-plateauet, som den blev bekendt med gennem klage nr. P 95/4724. Disse lokaliteter er nævnt i listen over de områder, der er naturarv (Natural Heritage Areas, herefter »NHA«), som de irske myndigheder har udarbejdet. Navnlig Pettigo-plateauet er et vældigt urørt bevokset moseområde (på ca. 2 097 ha), der har stor videnskabelig interesse, og er en af de lokaliteter, der var omfattet af den kontrakt, som Kommissionen og National Parks and Wildlife Service den 28. december 1995 indgik i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 af 21. maj 1992 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (*Life*) (EFT L 206, s. 1). En del af plateauet (619,2 ha) er blevet udlagt som særligt beskyttet område i henhold til Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle (EFT L 103, s. 1). Der er endvidere tale om en lokalitet på en grænse, idet plateauet strækker sig ind i Fermanagh County i Det Forenede Kongerige, der har foreslået, at den del af plateauet, der befinder sig på dets område, udlægges som særligt beskyttet område i henhold til direktiv 79/409 og som særligt bevaringsområde i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206, s. 7). Den del af plateauet, der ligger i Det Forenede Kongerige, vil kunne blive berørt af den væsentlige indvirkning, som projekterne om nytilplantning af skov vil kunne få for miljøet, idet beplantningerne vil kunne virke skadeligt på hydrologien i moserne på begge sider af grænsen. Trods dette områdes interesse er der sket beplantning dér, i visse tilfælde med offentlig støtte, men i intet tilfælde på arealer, der var større end den fastsatte grænseværdi.

- 30 Kommissionen har anerkendt, at S.I. nr. 101 udgør en forbedring i forhold til den tidligere lovgivning, idet grænseværdien derved er blevet sænket fra 200 til 70 ha. Alligevel er beskyttelsen utilstrækkelig, idet et område, der foreslås udlagt til NHA, i dets fulde udstrækning kan nyttilplantes, uden at der stilles krav om en undersøgelse vedrørende indvirkning, når tilplantningen foretages af forskellige bygherrer, og ikke i hvert enkelt tilfælde overskrider grænseværdien på 70 ha i løbet af tre år. Projekternes samlede virkning kommer ikke efter de gældende irske lovbestemmelser i tilstrækkelig omfang i betragtning.
- 31 Kommissionen har for så vidt angår rydning med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse, jf. direktivets bilag II, punkt 1, litra d), kritiseret den grænseværdi på 100 ha, der er fastsat i den irske lovgivning (artikel 24 i S.I. nr. 349 og afsnit 2 (c) (ii) i del II i bilaget hertil, sammenholdt med andre bestemmelser i den irske lov til gennemførelse af direktivet; denne grænseværdi findes også i den yngre lov S.I. nr. 101).
- 32 Efter Kommissionens opfattelse giver den irske lovgivning ikke sikkerhed for gennemførelse af en forudgående vurdering af den væsentlige indvirkning på miljøet, når det gælder projekter om rydning, for hvilke der ikke består en forpligtelse til at undersøge indvirkningen på grund af deres udstrækning, men som, når de ses i sammenhæng, dog vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.
- 33 Den har i den forbindelse nævnt de rydninger, der har fundet sted i Burren-området, der er et stort kalkklippeterræn i Clair County af usædvanlig interesse i kraft af sin fauna og flora og de naturlige terrænforhold, og som er rigt på arkæologiske minder. Den samlede virkning af disse rydninger tiltrak sig Heritage Councils opmærksomhed, og det fremgår af en beretning fra 1996, der blev udarbejdet efter anmodning fra denne institution under titlen »A survey of recent reclamation in the Burren«, at der findes 59 »nye« rydningslokaliteter i dette område, heraf 31 i områder, der er foreslået udlagt til NHA, med et samlet areal på 256 ha. Indgrebene indfører bulldozernivellering af kalkklippeformationer, kratrydning (nøddekrat er særlig udbredt på denne naturtype), tilsåning og jordforbedring af det ryddede terræn. Af rapporten fremgår endvidere, at mange arkæologiske og historiske mindesmærker, som f.eks. hellige brønde og spor fra jordlodsopdelingen i fortiden, er gået tabt.

- 34 Og endelig, hvad angår de projekter om tørvegravning, der er nævnt i direktivets bilag II, punkt 2, litra a), har Kommissionen anfægtet grænseværdien på 50 ha i henhold til artikel 24 i S.I. nr. 349 samt afsnit II (a) i del II i bilaget hertil, sammenholdt med andre bestemmelser i den irske lov til gennemførelse af direktivet.
- 35 Den har anført, at tørvegravning forudsætter dræning, der virker udtørrende på den plantebevoksning, der danner tørv. Vegetationen ændrer sig, og man får i stedet for en vegetation, hvori navnlig hvidmos og spagnummos er fremherskende, en vegetation, hvor de forskellige arter tørt mos dominerer, før tørvemosen indtages af træer. Sænkningen af grundvandsstanden får tørvemossens volumen til at falde, og denne volumens hældning giver en større bortledning af vand, således at udtørringsprocessen forstærkes yderligere. Tørvegravning har således væsentlig og varig indvirkning på miljøet.
- 36 Kommissionen har som eksempel nævnt Ballyduff-Clonfinane Bog i Tipperary County, som den specielt undersøgte efter klage nr. P 95/4219. Denne lokalitet på ca. 312 ha omfatter to tørvemoser, Ballyduff og Clonfinane (187 ha). Efter en undersøgelse gennemført af National Parks og Wildlife Service i 1983 havde den fået status som videnskabeligt interessant område (Area of Scientific Interest eller ASI). Ifølge en rapport, der i 1990 blev udarbejdet til brug for den irske finansminister, skulle den indgå i et net af naturreservater af højmoser. I 1995 blev det foreslået at udlægge den som NHA. Også den var omfattet af den kontrakt, der den 28. december 1995 blev afsluttet mellem Kommissionen og National Parks and Wildlife Service i henhold til forordning nr. 1973/92. Den opnåede endvidere støtte i henhold til Kommissionens beslutning C(96) 2113 af 29. juli 1996 vedrørende Samhørighedsfonden, hvorved der blev ydet 344 000 ECU med henblik på bevarelse af moser. Alligevel startede et tørveudgravningsprojekt i 1994 i Clonfinane, uden at det var nødvendigt at undersøge indvirkningen, for det af projektet omfattede område lå under grænseværdien på 50 ha. Da der i 1996 blev rejst spørgsmål om, hvorvidt det var fornødent at gennemføre en undersøgelse af indvirkningen, omfattede projektet allerede over 50 ha.
- 37 Kommissionen har sammenlignet den grænseværdi, der skal anvendes for tørvegravning (50 ha), med grænseværdien for udvinding af sten, ral, sand eller ler (5 ha), hvorved bemærkes, at en vurdering af indvirkningen i sidstnævnte tilfælde er nødvendig for et areal på under 5 ha, såfremt den kompetente lokale

myndighed mener, at der sandsynligvis bliver tale om større virkninger for miljøet (artikel 24 i S.I. nr. 349 og 2. afsnit i del II i bilag I hertil, samt artikel 4 (1) og artikel 6 (1) i S.I. nr. 25). Da grænseværdien for moser har en absolut karakter, er enhver konkret vurdering af et projekts eventuelle væsentlige indvirkninger på miljøet udelukket.

- 38 Kommissionen har anført, at der findes mindst 49 tørveproducerende selskaber, at tørvegravning har bevæget sig bort fra mindre omfattende tørvegravning mod ibrugtagning af nyt gravningsudstyr, således at den mængde tørv, de private producenter har gravet, er steget betydeligt fra 1980. Den har fremhævet, at den omstændighed, at intet projekt for tørvegravning har givet anledning til vurdering, til trods for vedholdende tab, der forringer naturen, viser, at den irske grænseværdi er fastlagt således, at direktivet for de større tørvemosers vedkommende ikke har nogen betydning for beskyttelsen af miljøet.
- 39 Irland har i sit svarskrift gjort gældende, at sagen skal afvises for så vidt angår klagepunktet om projekternes kumulative virkning, idet dette klagepunkt ikke blev fremført under den administrative procedure og navnlig heller ikke i den begrundede udtalelse. Det har desuden gjort gældende, at de klager, Kommissionen har påberåbt sig, kun kan lægges til grund som beviselementer, idet de ikke blev omtalt i den begrundede udtalelse og i øvrigt er genstand for særskilte undersøgelser.
- 40 Irland har som sit generelle synspunkt anført, at Kommissionen ikke har ført bevis for, at grænseværdierne faktisk er blevet misbrugt ved kumulerende projekter. Irland har i den forbindelse fremhævet, at anvendelsen af grænseværdierne ikke bliver ulovlig, fordi der teoretisk er mulighed for et sådant misbrug, når deres anvendelse sker på grundlag af direktivet og er blevet anerkendt i de to tilfælde, Domstolen har taget stilling til (dommen i sagen Kommissionen mod Belgien og i sagen Kraaijeveld m.fl.). Først ved Rådets direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997 om ændring af direktiv 87/337 (EFT L 73, s. 5) blev det påbudt at tage sammenlægninger af projekter i betragtning.
- 41 For så vidt angår projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed som omhandlet i direkti-

vets bilag II, punkt 1, litra b), har Irland afvist, at græsning af får som den, der foregår på Irlands område, henhører under intensivt landbrug og kan anses for et projekt i samme direktivs artikel 1, stk. 2's forstand. Der er her ikke tale om et indgreb i det naturlige miljø eller i landskabet i denne bestemmelses forstand og den idé, at en avler skulle være forpligtet til at ansøge om tilladelse, hver gang han ønsker at lade et større antal får græsse på et lille jordstykke, er meningsløs. Noget sådant er uigennemførligt, og det så meget mere som en stor del af de jorder, der benyttes til græsning af får, er fælles jord, som flere avlere har ret til at lade deres får græsse på.

- 42 Efter Irlands opfattelse har det aldrig været tilsigtet at lade direktivet at omfatte visse typer landbrug som f.eks. fåreopdræt i vidt udstrakte landområder, og direktivet er ikke udformet med henblik på sådanne former for virksomhed, navnlig på grund af omkostningerne ved at gennemføre undersøgelser af indvirkningen, sammenholdt med fåreavlernes indtægter. Derimod er miljøbeskyttelse genstanden for det program, der er indført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2078/92 af 30. juni 1992 om miljøvenlige produktionsmetoder i landbruget samt om naturpleje (EFT L 215, s. 85), der er blevet iværksat ved Kommissionens forordning (EF) nr. 746/96 af 24. april 1996 om bestemmelser til gennemførelse af forordning nr. 2078/92 (EFT L 102, s. 19). Mere end 15% af de irske avlere deltager allerede i dette landmiljøbeskyttelsesprogram, hvis formål er at udvirke, at avlerne ikke driver intensivt opdræt på deres jorder, og landbrugsministeriet har fremsat forslag over for Kommissionen i henhold til handlingsprogrammet for landbrug, udviklingen på landet og skovbruget efter fællesskabsrammen for støtte 1994-1999 for Irland med henblik på, at avlerne fra den 1. januar 1998 i de ødelagte områder kun har krav på støtteudbetalingerne pr. antal får/lam, såfremt de deltager i programmet for beskyttelse af landmiljøet.
- 43 Vedrørende klagepunktet om nyplantning af skov har Irland anført, at Kommissionen ikke har fremlagt beviselementer, der objektivt kan efterprøves og således bevise, at projekter om nyplantning af skov, der lå under grænseværdien, havde haft væsentlig indvirkning på vandområderne. Kommissionen har kun som bilag til stævningen vedlagt de to rapporter, Lough Conn og Aquafor rapporten, som den har henvist til, men den ene af disse rapporter er desuden endnu ikke endelig.

- 44 Irland har også bestridt, at der er ført bevis for, at projekterne om nyttilplantning i tørvemoser har haft væsentlig indvirkning på miljøet. I øvrigt gennemføres få skovbrugsprojekter i tørvemoser på grund af støttesystemets mindstekrav til produktivitet, og fordi tørvemoserne som skovbrug har et hektarudbytte, der er lavere end andre jordbundstyper.
- 45 Irland har desuden gjort gældende, at Kommissionen har fremstillet problemerne vedrørende Pettigo-plateauet forkert. Faktisk er nyttilplantning af skov kun sket på et ganske lille areal, og det har derfor været uforholdsmæssigt at høre de britiske myndigheder i henhold til direktivets artikel 7. I øvrigt tilhører det areal inden for Pettigo, som er blevet udlagt som særligt beskyttet område i henhold til direktiv 79/409, National Parks and Wildlife Service og er ikke blevet berørt af nyttilplantningen. Endelig er det først efter ydelsen af støtte til nyttilplantning, at National Park and Wildlife Service foreslog at udlægge området som NHA uden kendskab til, at der skulle ske en nyttilplantning dér. Under alle omstændigheder vedrører den kritik, der er blevet fremført i denne klage, kun forvaltningen af ordningen, men ikke Irlands gennemførelse af direktivets artikel 4, stk. 2, eller dets bilag II.
- 46 Vedrørende rydninger som omhandlet i direktivets bilag II, punkt 1, litra d), har Irland oplyst, at Kommissionen som eksempel alene nævner Burren-området, der er det eneste område af sin art. Den påberåber sig en ufuldstændig undersøgelse, der ikke er udgivet, og angiver ikke klart, hvilke rydninger der har fundet sted. Endvidere er det samlede område, der er blevet undersøgt i den af Kommissionen nævnte rapport (ca. 250 ha), ikke afgørende, når henses til Burren-områdets samlede areal (ca. 30 000 ha). Efter Irlands opfattelse har Kommissionen på baggrund af disse forhold ikke gennemført en samlet vurdering af projekter vedrørende rydning i Irland i overensstemmelse med kravene ifølge dommen i sagen Kraaijeveld m.fl.
- 47 Irland har benyttet den samme argumentation vedrørende de projekter om tørvegravning, der er nævnt i direktivets bilag II, punkt 2, litra a), og har kritiseret Kommissionen for kun at have givet et eneste eksempel på gravning under den grænseværdi, som påstås at have haft væsentlig indvirkning på miljøet.

- 48 Irland gør endvidere gældende, at Kommissionens klagepunkter kun vedrører tørvegravning i tørvemoser, som har interesse ud fra et bevaringssynspunkt. Der findes for så vidt lovbestemmelser og administrativt udstedte bestemmelser om beskyttelsen af dem, nemlig »Habitats Regulations«, og udlægningen af områder som NHA. Klagen vedrørende tørvegravning i Ballyduff-Clonfinane Bog er kun en påvisning af, at det er nødvendigt at træffe beskyttelsesforanstaltninger. Irland har anerkendt, at forskellige grænseværdier kunne have været opstillet, men at det ikke fandt, at dette var nødvendigt i betragtning af udpegelsen af særligt beskyttede områder i henhold til »Habitats Regulations«.
- 49 Irland har for så vidt angår de moser, der ikke er omfattet af »Habitats Regulations«, begrundet grænseværdien på 50 ha med, at denne værdi holder erhvervsmæssig tørvegravning, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, og tørvegravning uden erhvervsmæssigt formål, der traditionelt forekommer på landet i Irland, adskilt fra hinanden. Irland gør gældende, at direktivet ikke blev udformet på en måde, der kan fortolkes således, at der kræves en vurdering af indvirkning af tørvegravning i mindre målestok uden ikke erhvervsmæssigt formål. At stille krav om undersøgelse af indvirkningen på meget små tørvemoseområder er ensbetydende med at hindre enhver tørvegravning på grund af omkostningen ved en vurdering af indvirkningen, sammenholdt med det afkast, en gravning kan forventes at give. En sådan fortolkning af direktivet vil føre til en underkendelse af en sædvanemæssig ret navnlig for landmænd og forpagtere til at grave tørv i tørvemoser til dækning af deres eget forbrug.

Domstolens bemærkninger

- 50 Indledningsvis skal der tages stilling til Irlands anbringende om, at klagepunktet vedrørende projekternes kumulative virkning skal afvises, idet dette klagepunkt ikke er blevet påberåbt under den administrative procedure og navnlig ikke i den begrundede udtalelse.

- 51 Det bemærkes herved, at den administrative procedure har til formål at give den berørte medlemsstat lejlighed til dels at opfylde sine fællesskabsretlige forpligtelser, dels virkningsfuldt at tage til genmæle over for Kommissionens klagepunkter. Genstanden for et søgsmål i henhold til traktatens artikel 169 fastlægges følgelig under den forudgående administrative procedure i henhold til denne traktatbestemmelse. Stævningen kan derfor ikke støttes på andre klagepunkter end dem, der er nævnt i den begrundede udtalelse (jf. bl.a. dom af 11.6.1998, sag C-206/96, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 3401, præmis 13).
- 52 I det foreliggende tilfælde fremgår det af en undersøgelse af de dokumenter, der blev udvekslet mellem parterne under den administrative procedure, at Kommissionen, selv om den ikke udtrykkeligt anvendte ordene »projekternes kumulative virkning«, dog var inde på spørgsmålet herom i forbindelse med den mere generelle problemstilling vedrørende fastlæggelsen af grænseværdierne, hvorved den navnlig gjorde gældende, at en bygherre kan undgå en undersøgelse af indvirkningen ved at opdele det oprindelige projekt i flere projekter, der hver især ikke overskrider grænseværdien.
- 53 På baggrund heraf kan den administrative procedure ikke antages at have udelukket Irland fra virkningsfuldt at tage til genmæle over for klagepunktet vedrørende projekternes kumulative virkning.
- 54 Irland har også fremført en indsigelse om, at Kommissionen ikke som bevis for et traktatbrud kan anvende klager, der ikke er blevet nævnt i den begrundede udtalelse, idet disse klager er blevet modtaget efter udtalelsens fremsættelse og stadig er genstand for særskilte undersøgelser.
- 55 Denne indsigelse hænger imidlertid sammen med spørgsmålet om beviset for traktatbruddet, som må behandles under et.

- 56 Irland har bestridt, at Kommissionen har godtgjort et egentligt misbrug ved anvendelsen af grænseværdierne. Det er Irlands opfattelse, at et sådant bevis er nødvendigt for at fastslå traktatbruddet.
- 57 Kommissionen har heroverfor anført, at traktatbruddet består i anvendelsen af absolutte grænseværdier, og at den blot har behøvet at fremlægge en række forskellige elementer, hvoraf det fremgik, at en sådan anvendelse kunne bevirke, at projekter, der kunne have væsentlig indvirkning på miljøet, ikke gøres til genstand for en vurdering af indvirkningen med den begrundelse, at de ikke overskrider den i lovgivningen fastsatte grænseværdi. Den har tilføjet, at det vil stride mod direktivets forebyggende sigte at stille krav om bevis for alvorlige, betydelige skader på miljøet med henblik på at godtgøre gennemførelsens utilstrækkelige karakter under et traktatbrudssøgsmål. Den har endelig fremhævet, at den kun vanskeligt kan føre konkrete beviser, når der er tale om projekter, der ligger under grænseværdierne.
- 58 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det traktatbrud, Kommissionen kritiserer Irland for, går ud på en fejlagtig gennemførelse af direktivets artikel 4, stk. 2, ved anvendelsen af grænseværdier, der bevirker, at der ikke tages højde for alle et projekts særegenheder ved afgørelsen af, om dette projekt skal gøres til genstand for en undersøgelse af indvirkningen. Nogle projekter, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, kan således holdes uden for den pligtmæssige vurdering med den begrundelse, at de ikke når op på de fastsatte grænseværdier.
- 59 Heraf følger, at det er den måde, som direktivet er blevet gennemført på i irsk lovgivning, der udgør traktatbruddet, ikke det konkrete resultat af anvendelsen af gennemførelseslovgivningen.
- 60 Ved påvisningen af, at et direktivs gennemførelse er utilstrækkelig eller uhensigtsmæssig, er det ikke nødvendigt at fastslå, hvilke virkninger den nationale gennemførelseslov faktisk har haft. Gennemførelsens utilstrækkelighed eller mangelfuldhed beror nemlig på selve teksten til denne lovgivning.

- 61 Der er derfor intet, der kan hindre Kommissionen i at påvise denne mangelfuldhed eller utilstrækkelighed uden at vente på, at gennemførelsesloven får skadelige virkninger.
- 62 Et modsat resultat ville i det foreliggende tilfælde være så meget mindre begrundet, som direktivet er et led i Fællesskabets miljøpolitik, der, som det siges i første betragtning til direktivet, består i at undgå dannelsen af forurening eller gener fra starten, frem for senere at forsøge at modvirke deres virkninger.
- 63 Det har derfor ingen betydning, at de bevismidler, Kommissionen har benyttet til støtte for sine påstande, blot er klager, der endnu ikke er blevet behandlet.
- 64 Det bemærkes vedrørende klagepunktet om grænseværdierne, at selv om medlemsstaterne efter direktivets artikel 4, stk. 2, andet afsnit, har et skøn ved udpegelsen af visse typer projekter, der skal vurderes, eller ved fastsættelsen af kriterier og/eller grænseværdier, begrænses dette skøn af pligten ifølge artikel 2, stk. 1, til at lade projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, underkaste en vurdering af denne indvirkning (dommen i sagen Kraaijeveld m.fl., præmis 50).
- 65 En medlemsstat, der fastsætter kriterier og/eller grænseværdier, ved hvilke der kun lægges vægt på projekternes dimensioner og ikke desuden på deres art eller placering, overskrider således grænserne for det skøn, den har i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 2.
- 66 Et projekt med selv begrænsede dimensioner kan nemlig have væsentlig indvirkning på miljøet, når det placeres på et sted, hvor de i direktivets artikel 3

beskrevne miljøfaktorer, som f.eks. fauna og flora, jordbund, vand, klima eller kulturarv, kan påvirkes ved den mindste ændring.

- 67 Endvidere kan et projekt få væsentlig indvirkning, når det på grund af sin art væsentligt eller permanent vil kunne ændre disse miljøfaktorer uanset sine dimensioner.
- 68 Kommissionen har i forbindelse med påvisningen af, at der fra Irlands side foreligger et traktatbrud, i denne henseende givet flere overbevisende eksempler på projekter, der, selv om der for dem kun er taget hensyn til dimensionerne, dog kan have væsentlig indvirkning på miljøet på grund af deres art eller deres placering.
- 69 Det mest talende eksempel er projekter som nytplantning med skov, idet sådanne projekter, når de gennemføres i aktive højmoser, der stadig er tilgroet, efter deres art og placering ødelægger mosernes økosystem og skaber et uopretteligt tab af originale, sjældne og videnskabelig interessante biotoper. I sig selv kan de også føre til forsyning og atrofiering af vandområder.
- 70 Det har imidlertid været nødvendigt om muligt at tage hensyn til faktorer som naturen eller projekternes placering, f.eks. ved at fastsætte flere grænseværdier for forskellige projektdimensioner, der kan anvendes alt efter naturforholdene eller projektets placering.
- 71 Herved må der ses bort fra Irlands redegørelse, hvorefter andre eksisterende love om miljøbeskyttelse, som f.eks. »Habitats Regulations«, har overflødiggjort pligten til at vurdere projekter om nytplantning af skov, rydning eller tørvegravning, der gennemføres på lokaliteter med et sårbart miljø. Direktivet

indeholder nemlig intet om, at regioner eller områder, der på anden måde er beskyttet i henhold til andre fællesskabsbestemmelser, ikke henhører under dets anvendelsesområde eller falder uden for dets anvendelsesområde.

- 72 Heraf følger, at Irland ved at fastsætte grænseværdier, der kun tager hensyn til projekternes dimensioner og lader deres art eller placering ude af betragtning for de kategorier af projekter, der er nævnt i bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, litra a), har overskredet grænserne for det skøn, som det havde i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 2.
- 73 Hvad projekternes kumulative virkning angår bemærkes det, at de kriterier og/eller de grænseværdier, der er nævnt i artikel 4, stk. 2, har til formål at lette vurderingen af de konkrete kendetegn ved et projekt med henblik på at afgøre, om det er omfattet af forpligtelsen til at foretage en vurdering, men ikke har til formål på forhånd at udelukke hele kategorier af projekter, der er opregnet i bilag II, og som påtænkes gennemført i en medlemsstat, fra denne forpligtelse (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 42, og dommen i sagen Kraaijeveld m.fl., præmis 51, samt dom af 22.10.1998, sag C-301/95, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6135, præmis 45).
- 74 Spørgsmålet om, hvorvidt medlemsstaten ved at fastsætte disse kriterier og/eller grænseværdier har overskredet grænserne for sit skøn, kan ikke afgøres på grundlag af et enkelt projekts egenskaber, men afhænger af en samlet bedømmelse af de projekter af denne art, der kan påregnes på medlemsstatens område (dommen i sagen Kraaijeveld, præmis 52).
- 75 En medlemsstat, som fastsætter kriterierne og/eller grænseværdierne på et sådant niveau, at samtlige projekter af en vis type i praksis på forhånd bliver holdt uden for forpligtelsen til at undersøge deres indvirkning, overskrider således grænserne for det skøn, som den har i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 2, medmindre samtlige udelukkede projekter på grundlag af en samlet vurdering kan anses for ikke at have væsentlig indvirkning på miljøet (jf., på linje hermed, dommen i sagen Kraaijeveld m.fl., præmis 53).

- 76 Således forholder det sig, såfremt en medlemsstat kun har fastsat et kriterium vedrørende projekternes dimensioner og ikke i øvrigt forvisset sig om, at formålet med bestemmelserne ikke omgås ved en opdeling af projekterne. I praksis fører en undladelse af at tage hensyn til projekternes kumulative virkning således til, at samtlige projekter af en vis type kan holdes uden for forpligtelsen til vurdering, mens de under ét vil kunne have væsentlig indvirkning på miljøet på den i direktivets artikel 2, stk. 1, omhandlede måde.
- 77 Kommissionen har endvidere for at godtgøre, at Irland har gjort sig skyldig i et traktatbrud i denne henseende, givet forskellige eksempler på virkningerne af den irske lovgivning i dens nuværende affattelse.
- 78 Irland har således ikke bestridt, at der ikke for noget tørvegravningsprojekt som omhandlet i direktivets bilag II, punkt 2, litra a), er gennemført en undersøgelse vedrørende indvirkningen, selv om tørvegravning i mindre målestok er blevet mekaniseret, industrialiseret og i betydelig grad intensiveret og således har ført til en fortsat formindskelse af moseområder, der har stor betydning for beskyttelsen af naturen.
- 79 For så vidt angår nyttilplantning af skov som omhandlet i direktivets bilag II, punkt 1, litra d), må det fastslås, at projekter herom, der er blevet fremmet ved ydelse af støtte, kan gennemføres i nærheden af hinanden uden at der gennemføres den mindste undersøgelse af indvirkningen, når blot de foretages af forskellige bygherrer og ikke hver især overskrider grænseværdien på 70 ha i løbet af tre år.
- 80 Kommissionen har også som et eksempel nævnt rydninger som omhandlet i direktivets II, punkt 1, litra d), for hvilke den irske lovgivning ikke tager hensyn til projekternes kumulative virkninger. Det er i øvrigt ubestridt, at talrige rydningsprojekter er blevet gennemført i Burren-regionen uden gennemførelse overhovedet af undersøgelser vedrørende indvirkningen, skønt der er tale om en region, der afgjort er af interesse. De kalkklippelag, der er karakteristiske for denne region, er blevet ødelagt ligesom vegetationen og de arkæologiske minder for at give plads til græsningsarealer. Disse indgreb har betragtet under ét kunnet have væsentlig indvirkning på miljøet.

- 81 Specielt hvad angår fåreavl har Kommissionen godtgjort, at den, også tilskyndet af støtte, havde udviklet sig vildt, hvilket kan have ugunstige virkninger for miljøet. Men Kommissionen har ikke godtgjort, at den fåreavl, der finder sted i Irland, udgør et projekt i direktivets artikel 1, stk. 2's forstand.
- 82 Af det anførte fremgår i det hele, at Irland ved at fastsætte grænseværdier uden i øvrigt at sikre sig, at formålet med reglerne ikke omgås ved en opdeling af projekterne for de projektkategorier, der er nævnt i bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, litra a), har overskredet grænserne for det skøn, det havde i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1 og artikel 4, stk. 2.
- 83 Anbringendet om tilsidesættelse af direktivets artikel 4, stk. 2, for de i bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, litra a), nævnte projektkategorier skal derfor lægges til grund.

Tilsidesættelse af direktivets artikel 2, stk. 3

- 84 Kommissionen har anført, at S.I. nr. 349 fastlægger en fritagelsesordning, således at den kompetente minister kan fritage et projekt fra undersøgelser vedrørende indvirkningen, når han finder, at dette er begrundet af helt ekstraordinære forhold. Denne bestemmelse er ikke i overensstemmelse med direktivet, idet ministeren dels ikke har pligt til at undersøge, om en anden form for vurdering er på sin plads, og om de indhentede oplysninger skal gøres tilgængelige for offentligheden, dels ikke er forpligtet til at give Kommissionen underretning.
- 85 Irland udtalte i retsmødet, at en ændring af loven på dette punkt netop var blevet vedtaget.

- 86 Det følger imidlertid af Domstolens faste praksis, at ændringer, der foretages i national lovgivning, er uden relevans for afgørelsen af en traktatbrudssag, når de ikke er blevet iværksat før udløbet af fristen i den begrundede udtalelse (jf. bl.a. dom af 1.6.1995, sag C-123/94, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 1457, præmis 7).
- 87 Det må derfor fastslås, at anbringendet om tilsidesættelse af direktivets artikel 2, stk. 3, skal lægges til grund.

Tilsidesættelse af direktivets artikel 5

- 88 Kommissionen har gjort gældende, at den irske lov ikke hensigtsmæssigt gennemfører direktivets artikel 5, idet den ikke indeholder bestemmelser vedrørende en undersøgelse af, hvad der skal anses for relevant og rimeligt i forbindelse med en anmodning til en bygherre om at give oplysninger som omhandlet i direktivets bilag III. Artikel 2, stk. 5, i S.I. nr. 349 indeholder således blot en bestemmelse om, at en undersøgelse af indvirkning kan omfatte disse oplysninger.
- 89 Irland udtalte i retsmødet, at en ændring af loven på dette punkt netop var blevet vedtaget.
- 90 Af de i præmis 86 i nærværende dom anførte grunde må det fastslås, at klagepunktet om tilsidesættelse om direktivets artikel 5 skal lægges til grund.

Tilsidesættelse af direktivets artikel 7

- 91 Kommissionen har anført, at artikel 17 i S.I. nr. 25 tilsyneladende er en gennemførelse af artikel 7 for så vidt angår de projekter, hvortil der skal indhentes tilladelse i henhold til Irish Local Government (Planning and Development) Acts 1963-1983. Bestemmelsen fastlægger en ordning, hvorefter de lokale myndigheder skal give det irske miljøministerium underretning om enhver anmodning, der vil kunne have væsentlige følger for miljøet i en anden medlemsstat. Ministeren kan derefter anmode den lokale myndighed om de oplysninger og dokumenter, han finder nødvendige.
- 92 Efter Kommissionens opfattelse er denne bestemmelse imidlertid ikke en passende foranstaltning til gennemførelse af direktivets artikel 7, idet ministeren ikke udtrykkeligt forpligtes til at videregive oplysningerne til den anden medlemsstat. Endvidere har ministeren ikke beføjelse til at kræve oplysninger fra de nationale myndigheder, når det er den anden medlemsstat, der har anmodet om at blive hørt.
- 93 Irland har under den skriftlige forhandling fremhævet, at det havde til hensigt at tydeliggøre den irske lovgivning, og at ændringsloven var under forberedelse. Irland har herudover i retsmødet anført, at aftalerne om Nordirland i fremtiden vil gøre det muligt at forbedre forbindelserne med Det Forenede Kongerige.
- 94 Af de i præmis 86 i nærværende dom anførte grunde må det fastslås, at anbringendet om tilsidesættelse af direktivets artikel 7 skal lægges til grund.
- 95 Af det ovenstående følger i det hele, at Irland ved ikke at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige til en korrekt gennemførelse af direktivets artikel 4, stk. 2, for de i bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, litra a), nævnte projekter, og ved ikke at gennemføre direktivets artikel 2, stk. 3, artikel 5 og 7, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet. I øvrigt afsiges frifindelsesdom.

Sagens omkostninger

- 96 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har påstået Irland tilpligtet at afholde sagens omkostninger. Irland har i al væsentligt tabt sagen, og dømmes derfor til at betale omkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

- 1) Irland har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, idet det ikke har vedtaget de foranstaltninger, der er nødvendige for korrekt at gennemføre dette direktivs artikel 4, stk. 2, for de kategorier af projekter, der er nævnt i direktivets bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, litra a), og idet det ikke har gennemført direktivets artikel 2, stk. 3, og artikel 5 og 7.
- 2) I øvrigt frifindes Irland.

3) Irland betaler sagens omkostninger.

Puissochet

Moitinho de Almeida

Gulmann

Edward

Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. september 1999.

R. Grass

J.-P. Puissochet

Justitssekretær

Formand for Femte Afdeling